

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2021 č. j. 42 Ad 1/2019 – 47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 9. 2018, č. j. 304961/18/DC, Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory - příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2018 podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“). Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 19. 10. 2018, č. j. MPSV-2018/210795-916, žalobcovo odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí úřadu práce.

[2] Sporná otázka mezi žalobcem a správními orgány přitom spočívala v tom, zda prostor, který žalobce obývá, lze považovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Jak žalovaný, tak úřad práce vyšli ze sdělení příslušného stavebního úřadu, dle něhož se v případě prostoru pronajatého žalobcem nejedná o soubor místností nebo samostatnou obytnou místnost. Nesplňuje totiž definici samostatného bytu dle § 3 písm. i) vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (dále jen „vyhláška o technických požadavcích na stavby“), neboť pokud tvoří byt jedna obytná místnost, musí mít plochu nejméně 16 m². Nájemní prostor obývaný žalobcem má 13,7 m², výměra WC se sprchovým koutem činí 1,8 m², přičemž prostor byl zkolaudován jako internátní pokoj, nikoliv jako byt. Není tedy ve smyslu příslušných stavebních předpisů určen pro bydlení, neodpovídá požadavkům na trvalé bydlení a není k tomuto účelu určen, takže nesplňuje požadavky zákona o státní sociální podpoře.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem shora uvedeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. Uvedl, že z půdorysu objektu, v němž žalobce bydlí, je zjevné, že jde o samostatný prostor tvořený místností o výměře menší než 16 m² a větší než 8 m² a dále je součástí objektu prostor s WC a sprchovým koutem se vstupem přímo z uvedené místnosti. Podle krajského soudu tedy žalobce obývá prostor o dvou místnostech, který nebyl zkolaudován jako byt. Dále je z půdorysu prostoru dle krajského soudu zřejmé, že jeho stavebně technické uspořádání je v rozporu s § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem, což dané ustanovení zakazuje. Krajský soud uzavřel, že prostor, který žalobce obývá, nelze považovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž, přes její obsáhlou, uplatnil v podstatě jedinou námitku, a sice, že obytný prostor, jež má pronajít, se pro účely přiznání příspěvku na bydlení má považovat za byt. Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel přejímá argumentační i obsahovou linku z žaloby a dalších vyjádření, přičemž žalovaný se ztotožňuje s rozhodnutím krajského soudu.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a disponuje příslušným vysokoškolským právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl totiž rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o „*věci mezinárodní ochrany*“, nýbrž o všechny „*věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce*“. Tato změna však nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 – 28, nebo ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021 – 23, všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto soud i nadále vychází z ustálených kritérií.

[7] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

pokračování

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele*.

[8] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost. Především je totiž nutné zohlednit skutečnost, že totožná otázka již byla Nejvyšším správním soudem posouzena, neboť o téže kasační stížnosti téhož stěžovatele, v rozsahu, v němž stěžovatel napadl sice jiný rozsudek krajského soudu, ovšem ve zcela obdobné věci týkající se žádosti o příspěvek na bydlení ode dne 1. 4. 2019, již Nejvyšší správní soud rozhodl usnesením ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 – 36, přičemž kasační stížnost neshledal přijatelnou. V uvedeném usnesení Nejvyšší správní soud konstatoval:

„V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud (...) podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační námitka stěžovatele spočívá v tom, že jím obývaný prostor je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Z předcházejícího řízení k tomu plyne, že prostor není zkolaudován jako byt a že daný soubor místností nesplňuje požadavky na trvalé bydlení. Nejvyšší správní soud přitom již dříve judikoval, že „§ 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodárce (ratio legis), který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavec 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (blíže viz sněmovní tisk č. 256/0, část druhá, Čl. III., bod 12., 7. volební období 2013 – 2017, digitální repozitář, www.psp.cz). To znamená, že zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2019 č. j. 6 Ads 269/2018 - 17, body 19 a 20). Uvedený výklad následovaly např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2019 č. j. 7 Ads 254/2019 - 16, ze dne 16. prosince 2019 č. j. 10 Ads 21/2019 - 23 nebo ze dne 29. dubna 2020 č. j. 3 Ads 78/2018 - 21. Judikatura Nejvyššího správního soudu se tedy ustálila na závěru, že výplata příspěvku na bydlení je možná, pokud je naplněna formální podmínka v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu (kromě již citovaných viz rozsudky

ze dne 26. června 2018 č. j. 9 Ads 253/2017 - 26, ze dne 26. července 2018 č. j. 7 Ads 268/2017 - 28 nebo ze dne 18. prosince 2020 č. j. 5 Ads 83/2020 - 23).

Krajský soud se citovanými judikaturními závěry ve svém rozsudku řídil, přičemž na několik uvedených rozsudků rovněž výslovně odkázal. Ověřil, že úřad práce založil své rozhodnutí na vyjádření příslušného stavebního úřadu, z něhož plyne, že prostor obývaný stěžovatelem nebyl zkolaudován jako byt a že se nejedná ani o prostor, který je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Vyjádření bylo vydáno na základě obsahu projektové a stavební dokumentace a opakovaného místního šetření. Dále krajský soud ohledně uspořádání daného prostoru dovodil, že sice sestává ze dvou místností, avšak jeho stavebně technické řešení odporuje § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem. Na základě uvedeného krajský soud potvrdil, že prostor obývaný stěžovatelem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Takový postup plně odpovídá tomu, že příspěvek na bydlení nelze přiznat, pokud není naplněna formální podmínka v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu.“

[9] I v nyní posuzované věci tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele dle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[10] I když Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, stalo se tak dle § 104a s. ř. s. pro její nepřijatelnost, Nejvyšší správní soud tedy obdobně jako např. v usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 – 28, vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je právě odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu, výrok o náhradě nákladů řízení se tedy v takovém případě opírá o § 60 odst. 1 a v daném případě rovněž § 60 odst. 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli mu dle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 11. listopadu 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu